

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

Se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pensionarea clericului ardelean și „Casa generală de pensii a Statului“

În ședința dela 13 Martie 1937 a Senatului, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, a adresat următoarea comunicare dlui ministru al cultelor și dlui ministru de finanțe:

Preoțimea ortodoxă din Mitropolia Ardealului până acum nu este trecută la „Casa generală de pensii a Statului“.

În Ardeal fiecare eparhie își are fondul său de pensii, alimentat din izvoare proprii și din reținerile de 10% din salariul bugetar al preoților și funcționarilor eclesiastici ai centrelor eparhiale. Aceste fonduri serveau îndeosebi pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor personalului eclesiastic, căci numărul persoanelor din serviciul bisericii, trecute la pensie, în toate cele 5 eparhii ale mitropoliei ortodoxe, se ridică astăzi abia la cifra de 30.

Pe urma crizei financiare și a legii de conversiune, fondurile de pensii eparhiale, depuse în parte ori în întregime la bănci, au suferit pierderi considerabile. Afară de aceasta, pentru personalul eclesiastic din mitropolia ortodoxă ardeleană nu s'a acordat, pe seama fondurilor eparhiale de pensii, plusul de salar numit „noime“, care s'a achitat dela 1 Ianuar 1930 din partea statului, pentru toți funcționarii publici, la Casa generală de pensii. Astfel ajutoarele și pensiunile din fondurile eparhiale erau cu mult sub nivelul pensiunilor dela stat.

Pe măsura în care greutățile traiului au devenit tot mai apăsătoare, începând cu anul 1934, mitropolia Ardealului a cerut să se primească încadrarea personalului eclesiastic al ei, în legea generală de pensii a Statului. În acel an, Ministerul Cultelor a cerut eparhiilor din mitropolia Ardealului să trimită datele necesare pentru soluționarea chestiunii și a invitat delegații eparhiilor să trateze cu Casa generală de pensii modalitățile de trecere a personalului eclesiastic din Ardeal, în rând cu frații lor din restul țării, la Casa generală de Pensii.

Datele cerute au fost trimise în întregime și tratativele urmașe au întâmpinat toată sollicitudinea din partea Ministerului Cultelor, a Ministerului Finanțelor și a Casei Generale de Pensii, pentru care sântem deosebit de recunoscători. S'a convenit din toate părțile ca în bugetul anului viitor să se treacă sumele necesare reclamate de această încadrare a personalului eclesiastic din mitropolia ardeleană în legea de pensii a Statului cu începere dela 1 April 1937.

Ministerul Finanțelor luând avizul favorabil al Casei Generale de Pensii, a găsit modalitatea pentru achitarea „noimei“ pe timpul dela 1 Ianuar 1930 până la 31 Martie 1937, și a întocmit un proiect de lege care urma să fie votat în actuala sesiune a Corpurilor legiuitoare.

Preoțimea ortodoxă din mitropolia Ardealului a luat cunoștință cu deosebită satisfacție de aceste tratative și

de rezultatul favorabil al lor și așteaptă cu încredere să fie votată legea pentru trecerea ei la Casa generală de pensii.

Cum și preoțimea română unită se găsește în aceeași situațiune ca și frații lor ortodocși, rog Onoratul Guvern să extindă și asupra ei sollicitudinea arătată preoțimii ortodoxe.

Mă găsesc în această situațiune fericită de a mulțumi, în numele întregii preoții române din Ardeal, Onoratului Guvern, Dlui Ministru lamandi al Cultelor, și mai ales Dlui Mircea Cancicov, Ministrul Finanțelor, pentru bunăvoința ce ni-au arătat și aș fi foarte recunoscător Dlui Mircea Cancicov, care este de față, dacă aș primi răspunsul D-Sale autorizat, ca să-l duc ca o veste bună preoțimii noastre din Ardeal.

P. S. episcop unit român Iuliu Hossu al Clujului și Gherlei se asociază în totul la cele spuse în aceasta comunicare.

Dl ministru al finanțelor, Mircea Cancicov, a răspuns:

Sunt fericit că mi-a fost dat să trăiesc ceasul solemn de astăzi, când am văzut nu numai mergând mână în mână pe ierarhii celor două Biserici ale Ardealului, dar când am văzut pe Înalt Preasfințitul Mitropolit al Ardealului, Banatului, Maramurășului, Crișanei și Părților Ungurene, că solicită ocrotirea înaltului Guvern deopotrivă pentru Biserica pe care o reprezintă ca și pentru Biserica fraților români uniți (Aplauze prelungite).

Este într'adevăr, vorba de o reparație care a întârziat prea mult să se dea slujitorilor altarului credinței noastre naționale. Am luat în cercetare, am stabilit greutățile bugetare și mi-am luat răspunderea să trimit în dezbaterile parlamentului proiectul de lege, care să recunoască dreptul la pensionare slujitorilor celor două altare.

Atunci când în 1929 și 1930 s'a recunoscut dreptul la larga pensionare a acelor dintre servitorii statului administrativ (foștii funcționarii ai statului maghiar) — care nu depuseseră jurământul de credință în fața Regelui României Mari, se cuvine astăzi să recunoaștem nedreptatea care s'a făcut și să dăm satisfacție legitimă acelor slujitori ai altarului, cari, înainte să existe statul român și înaintea de a fi depus orice jurământ de credință către o formă de stat, au închinat și au jertfit tot sufletul lor și uneori truditul lor corp pentru aspirațiunile unui neam întreg (Aplauze prelungite). Cu aceste simțăminte am socotit, atât ca slujitor al statului, cât și ca fiu al sfinței noastre Biserici, că este o poruncă pentru mine să nu întârzii nici un ceas reparațiunea atâta timp așteptată“.

Comentând această comunicare, ziarul Curentul scrie: „Gestul mitropolitului ortodox de a interveni pentru preoții uniți a impresionat Senatul. Aplauze îndelungi au

însoțit momentul, când P. S. Episcop unit Iuliu Hossu al Clujului a strâns cu efuziune mâna prelatului ortodox“.

Pentru acest răspuns dat de Dl Ministru Mircea Cancicov, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae i-a mulțumit călduros în numele Bisericii și al preoțimii noastre. Asemenea a mulțumit și P. S. Episcop Iuliu Hossu.

Dl Ministru Mircea Cancicov, ridicându-se de pe banca ministerială, a venit la I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și, sărutându-i mâna, și-a exprimat satisfacția de a realiza această dorință justă a preoțimii ardeleni. I. P. S. Sa a sărutat pe Dl Ministru Cancicov pe frunte, mulțumindu-i pentru deosebita sollicitudine ce a arătat-o Bisericii și preoțimii noastre.

Asemenea a mulțumit I. P. S. Sale și Dl Ministru Valer Pop, precum și preoții ortodocși și uniți, cari sunt membrii ai Senatului.

Legea

N'au trecut decât trei zile și promisiunea Dlui Ministru Mircea Cancicov a devenit faptă împlinită. Legea a trecut prin Corpurile Legiuitoare, cari au votat-o cu bucurie.

Raportor al Legii în Senat a fost Pr. ortodox Vichentie Pirtea. P. S. Episcop Iuliu Hossu a luat cuvântul ca să mulțumească încă odată Înaltului Guvern. În numele Guvernului Dl Ministru Mihail Negură a spus următoarele:

Guvernul ține să afirme încă odată, că nu este primul act de reparație care se dă Bisericii noastre naționale, prin actualul proiect de lege, care este supus dezbaterilor D-voastre.

Aceasta dovedește simțămintele de care este animat acest guvern, și importanța care se dă, din toate punctele de vedere, rolului pe care Biserica noastră națională l-a împlinit, și care îl are de îndeplinit în viața națională și socială a Statului român.

Luând act de cuvintele Prea Sfinției Sale Episcopul Hossu, care dela tribună a scos în relief importanța proiectului de lege, fin să afirm, că prin această operă, dl Ministru al Finanțelor a făcut un adevărat act solemn.

Vă rog să considerați și mai solemn actul, că la o fâgăduință, care de multe ori la alte guverne, așteaptă timp îndelungat pentru realizare, guvernul liberal realizează la două zile dela fâgăduință, acest act, care își are importanța lui. (Aplauze).

Proiectul Legii este următorul:

LEGE

pentru încadrarea funcționarilor eclesiastici (clerici și civili) ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș în legea generală de pensii

Art. 1. Funcționarii eclesiastici (clerici și civili), ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, retribuiți din bugetul

Statului, vor beneficia, cu începere dela 1 April 1937, de legea generală de pensii din 1925, cu modificările ei.

Art. 2. Reținerile pentru pensie cuvenite pe timpul servit în trecut până la 1 April 1937, se vor vărsa Casei generale de pensii, în conformitate cu dispozițiunile art. 98 din legea generală de pensii.

Pentru clerici, timpul util la pensie se consideră dela data instalării lor în funcțiunea bisericească, iar pentru funcționarii civili, dela data intrării într-o funcțiune retribuită din bugetul Eparhiei, cu drept de pensie la fondul de pensie al Eparhiei respective, sau retribuită din bugetul Statului.

CertIFICATELE eliberate de către Eparhii, pentru dovedirea timpului servit, vor trebui să fie vizate de Ministerul cultelor.

Art. 3. Foștii funcționari eclesiastici (clerici și civili), prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, care au trecut după Unire în serviciul Statului, județelor sau comunelor urbane, vor avea dreptul să-și valorifice, în condițiunile art. 2 din prezenta lege și cu aplicarea dispozițiunilor art. 98 din legea generală de pensii, ca util la pensie, timpul ce au servit ca funcționari eclesiastici (clerici și civili).

Deciziunile fostelor comisii regionale și ale comisiilor de pensii, date până la punerea în aplicare a prezentei legi, pentru cazurile de mai sus, se vor revizui de comisiunea de pensii de pe lângă Casa generală de pensii, dacă cei interesați vor face cerere de revizuire, în termen de 6 luni dela data depunerii în aplicare a prezentei.

Pensiile astfel rectificcate se vor plăti cu începere dela 1 April 1937.

Art. 4. Pensionarii eclesiastici (clerici și civili) ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, ale căror drepturi au fost stabilite după 1 Octomvrie 1925 și care se vor găsi înscrisi la pensie, în ziua de 1 April 1937, trec pe această dată, în bugetul Casei generale de pensii, care le va stabili din nou drepturile cu începere dela aceeași dată, în conformitatea cu legea generală de pensii, Eparhiile sunt datoare a remite Casei generale de pensii toate dosarele de stabilirea pensiilor, precum și orice alte elemente necesare și prevăzute de legea generală de pensii, cari li se vor cere, cu privire la acești pensionari.

În cazuri când pensia stabilită de Casa generală de pensii ar fi mai mică decât cea primită dela Eparhie, plata diferenței rămâne în sarcina Eparhiei.

Pensionarii înscrisi la pensie înainte de 1 Octomvrie 1925, rămân și pe viitor să fie plătiți din fondurile de pensii și ajutoare ale Eparhiilor respective.

Art. 5. Drepturile la pensie ale urmașilor funcționarilor și pensionarilor prevăzuți în prezenta lege se vor stabili și revizui în conformitate cu dispozițiunile legii generale de pensii și ale legii de față.

Art. 6. Punerea în retragere pentru limită de vârstă a funcționarilor prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, se va face numai cu începere dela 1 April 1938, și numai la cererea Consiliului eparhial respectiv.

Art. 7. Prezenta lege se pune în aplicare pe ziua de 1 April 1937.

Cu satisfacțiune și bucurie vestim rezolvirea favorabilă a acestei atât de mult așteptate și juste dorințe, prin care preoțimea noastră se încadrează la Casa Generală de Pensii a Statului. Acest lucru se datorește On. guvern al Țării și în primul rând bărbatului de Stat, dlui Ministru al Finanțelor, *Mircea Cancicov*, care a sesizat chestiunea prezentată de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, și dela început, văzând justetea ei a declarat cu toată hotărârea, că ține să rezolve această chestiune, spre deplina mulțumire a Bisericii și a slujitorilor ei.

Dl. Ministru nu s'a speriat de spurile de multe zeci de milioane ce vor trebui luate în bugetul Statului în urma rezolvirii acestei chestiuni și a promis să găsească modalitățile de asigurare a mijloacelor necesare ca să nu mai suferă nici o amânare soluționarea ei.

Mulțumită bunăvoinței și deosebitei sollicitudini a dlui Ministru *M. Cancicov* legea s'a întocmit și trecut prin corpurile legiuitoare, pentru ceace întreaga Biserică și Cuc. preoțime trebuie să-i fie deosebit de mulțumitoare și recunoscătoare.

Sf. noastră Biserică împotriva francmasoneriei

Sf. Sinod, în recenta sa sesiune, a luat în discuție problema francmasoneriei. În urma raportului I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, s'au hotărât următoarele:

«Biserica osândește francmasoneria ca doctrină, ca organizație și ca metodă de lucru ocultă, și în special pentru următoarele motive:

Francmasoneria propagă necredința

1. Francmasoneria învață pe adepții ei să renunțe la orice credință și adevăr revelat de Dumnezeu, îndemnându-i să admită numai ceace descopere cu rațiunea lor. Ea propagă astfel necredința și lupta împotriva creștinismului ale cărui învățături sânt revelate de Dumnezeu. Vânând pe câți mai mulți intelectuali să și-i facă membri și obișnuindu-i pe aceștia să renunțe la credința creștină, francmasoneria îi rupe dela biserică, și având în vedere influența însemnată ce o au intelectuali asupra poporului, e de așteptat ca necredința să se întindă asupra unor cercuri tot mai largi. În fața propagandei anticreștine a acestei organizații, Biserică trebuie să răspundă cu o contra-propagandă.

2. Francmasoneria propagă o concepție despre lume panteistnaturalistă, reprobând ideea unui Dumnezeu personal deosebit de lume și ideea omului ca persoană, deosebită, destinat nemuririi.

3. Din raționalismul și naturalismul său, francmasoneria deduce în mod conservent, o morală pur laică, un învățământ laic, reprobând orice principiu moral «heteronom» și orice educație ce rezultă din credința religioasă și din destinația omului la o viață spirituală eternă. Materialismul și oportunismul cel mai cras, în toate acțiunile omului, este concluzia necesară din premisele francmasoneriei.

Francmasoneria consideră pe evrei superiori creștinilor

4. În lojile francmasone se adună la un loc evreii și creștinii, și francmasoneria susține că numai ceice se adună în lojile ei cunosc adevărul și se înalță deasupra celorlalți oameni. Aceasta însemnează că creștinismul nu dă un avantaj în ce privește cunoașterea adevărului și dobândirea mântuirii membrilor săi. Biserica nu poate privi impasibilă cum tocmai dușmanii de moarte ai lui

Urmează să se pregătească toate actele cerute ca să se poată pună în aplicare legea cu începere dela 1 April a. c., ceace va reclama un timp de câteva luni.

Ținem să adăogăm că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a interesat pas cu pas de rezolvirea acestei chestiuni, dând forurilor în drept toate informațiile necesare și militând cu tot sufletul pentru buna ei soluțiune. Scrie aceste cuvinte unul care cunoaște lucrurile.

De altfel nu a fost chestiune mai importantă și de înalt ordin obștească al Bisericii noastre, de care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* interesându-se să nu o fi putut duce la bun sfârșit spre binele Bisericii și neamului. De aceea cucernica preoțime trebuie să fie adânc mulțumitoare înaltului nostru Stăpân și să și arate recunoștința prin fapte, prin o cât mai zelosă activitate pe teren pastoral și prin zidirea sufletească a credincioșilor, ca să sporească în lume lucrul bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu. Astfel va răsplăti preoțimea mai cu folos tot binele ce l-a făcut I. P. S. Sa pentru ea.

Hristos să fie considerați într'o situație superioară creștinilor, din punct de vedere al cunoașterii adevărilor celor mai înalte și al mântuirii.

Francmasoneria vrea să se substituie creștinismului

5. Francmasoneria practică un cult asemănător celui al misterelelor precreștine. Chiar dacă unii din adepții ai ei nu dau nici o însemnatate acestui cult, se vor găsi multe spirite mai naive asupra cărora acest cult să exercite o oarecare forță quasi religioasă. În orice caz prin acest cult francmasoneria vrea să se substituie oricărei alte religii, deci și creștinismului.

În afară de motivele acestea de ordin religios, Biserica mai are în considerare și motive de ordin social când întreprinde acțiunea sa contra francmasoneriei.

Francmasoneria subminează ordinea socială

6. Francmasoneria este un ferment de continuitate și subversivă subminare a ordinii sociale prin aceea că își face din funcționarii statului, din ofițeri, unelte subordonate altei autorități pământeste decât acelea care reprezintă ordinea stabilită vizibil. Îi face unelte în mâna unor factori neștiuți încă nici de ei, având să lupte pentru idei și scopuri politice ce nu le cunosc. E o luptă nesincară, pe la spate, niciodată nu există o siguranță în viața statului și în ordinea stabilită. E o luptă ce ia în sprijinul ei minciuna și întunecul. Împotriva jurământului creștinesc pe care acei funcționari l-au prestat statului, ei dau un jurământ păgânesc.

7. Francmasoneria luptă împotriva legii naturale, voite de Dumnezeu, conform căreia omenirea e compusă din națiuni. Biserica ortodoxă care a cultivat totdeauna specificul spiritual al națiunilor și le-a ajutat să-și dobândească libertatea și să-și mențină ființa primejduită de asupritori, nu admite această luptă pentru exterminarea varietății spirituale din sânul omenirii.

Măsuri ce se impun

Iar ca măsurile cele mai eficace, pe care Biserica înțelege să le ia împotriva acestui dușman al lui Dumnezeu, al ordinii social-morale și al națiunii, sânt următoarele:

1. O acțiune persistentă publicistică și orală de demascare a scopurilor și a activității nefaste a acestei organizații.

2. Indemnarea intelectualilor români, care se dovedesc a face parte din loji, să le părăsească. În caz contrar, «Frăția Ortodoxă Română» extinsă pe toată țara va fi îndemnată să izoleze pe ceice preferă să rămână în loji.

Biserica le va refuza la moarte slujba înmormântării, în caz că până atunci nu se căesc.

Deasemenea le va refuza prezența ca membri în corporațiile bisericești.

3. Preoțimea va învăța poporul ce scopuri urmărește acela care e francmason și-l va sfătui să se ferească și să nu dea votul candidaților ce aparțin lojilor.

4. Sf. Sinod și toate corporațiile bisericești și asociațiile religioase stăruie pe lângă guvernul român și corpurile legiuitoare să aducă o lege pentru desființarea acestei organizații oculte. În caz că guvernul nu o va face, Sf. Sinod se va îngriji să fie adusă o astfel de lege din inițiativă parlamentară.

Nr. 2588

Dumineca Bolnavilor

În 28 Martie a. c. prăznuim Dumineca bolnavilor. Această zi s'a instituit în Arhiepiscopia noastră pentru a veni într'ajutor cu rugăciunea și cu ofranda celor sănătoși pentru ceice sânt doborâți pe pat de suferințe și de mizerii. Sânt boale trupului și sânt boale sufletului. Cele din urmă nu sânt mai puțin frecvente într'o vreme când lumea e inundată de propagandele cele mai deșantate ale necredinții prin care cete de oameni calcă în picioare principalele elemente ale adevărului și înșeși temeliele vieții, iar mulți se deslipeșc cu ușurătate de sfânta noastră biserică și părăsesc căile cucerniciei și ale virtuților.

Prăznuirea Duminecii bolnavilor la începutul sfintelor Paresimi apelează la conștiința fiecărui creștin să-și adâncească viața spirituală și să-și primenească viața. În același timp îi impune obligațiunea de a alerga către cei perduți și înstrăinați, pentru a fi readuși la vatra duhovnicească a sfântului altar, la credința în Dumnezeu, care singur ne poate mântui și ne dă tăria de a birui adversitățile vieții.

Glăsul Bisericii se adresează către toți fiii ei, chemându-i la conlucrare pentru însănătoșirea vieții individuale și obștești.

Onor. cler va proceda la prăznuirea Duminecii Bolnavilor, în conformitate cu instrucțiunile date, având a raporta în termen de opt zile despre bolnavii din parohii și despre ofrandele distribuite.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 15 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Se îndrumă oficiile parohiale și protopopești cari n'au achitat prețul broșurii: *Nulitatea Concordatului*, de Dr. Onisifor Ghibu, să trimită de urgență oficiului de Cassă câte 40 Lei de exemplar.

Sibiu, 11 Martie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1967—1937.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că preotul Emanuel Fleșeriu dela parohia Hundorf, județul Târnava mică, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa arhiepiscopozană din Sibiu în numerar, fără nici o rețineră, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezece mii) după soția sa Emilia, decedată la 28 Noembrie 1936.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

„O hotărâre epocală a Bisericii noastre“

Acesta e titlul sub care prețioasa revistă „Sfarmă-Piatră” din 18 I. c., sub iscălitura directorului său, Al. Gregorian, comentează osândirea rostită de Sf. Sinod în problema francmasoneriei. Reținem următoarele două pasagii ale revistei:

Putem spune acum cu mândrie că hotărârea Sinodului ortodox bate enciclicele papale. Nici Clement, nici Leon nu se pot ridica la înălțimea de gândire, la tăria de argumentare și la splendorile stilului Mitropolitului NICOLAE. Cei doi papi se mărginesc numai la câteva vagi considerațiuni asupra acțiunii destructive a masonilor („vulpi viclene” și „hoți” cum le spune Clement) și la anatimizare. Hotărârea Sinodului nostru în schimb atacă însăși ESENȚA francmasoneriei...

Este întâia oară când Biserica ortodoxă vorbește atât de răspicat și ia măsuri atât de drastice pentru stărpirea sectei masonice. Hotărârile sinodale rezumate aci vor rămâne peste veacuri ca model de înțelepciune, de clarviziune creștină și de program practic. În ele e condensată întreaga doctrină antimasonică și textul lor va fi întotdeauna un „ALBUM PRETORIUM” pentru conducătorii tuturor vremurilor...

Hotărârile Sfântului Sinod, privitoare la chestiunea participării preoțimii la viața politică, sânt întâmpinate cu semne de caldă aprobări și din punctul de vedere al intereselor minoritare din patria noastră.

Astfel organul de publicitate sibian *S. D. Tageblatt*, în editorialul său din 17 I. c., sub titlul de: *Biserica și naționalitate* („Kirche und Volkstum”), scrie, că ideile desfășurate, la acest prilej, în sesiunea Sfântului Sinod, au valoare nu numai pentru credincioșii proprii, ci ele merită să fie luate în băgare de seamă de comunitățile tuturor bisericilor din țara noastră.

Jidovii și maghiarii ardeleni sânt tot una? Fostul episcop reformat dela Cluj, *Alexandru Makkay*, astăzi profesor universitar în Ungaria, a făcut unei gazete maghiare declarațiuni despre legăturile extreme de prietenie ce se desfășoară între jidovimea și unghurea minoritară din Ardeal.

„Studenții români, spune fostul episcop, confundă pe maghiarii ardeleni cu jidovii de limbă maghiară, fapt luat la cunoștință cu multă plăcere de aceste slabe minorități. Între maghiarul creștin și între jidovul maghiar din Ardeal nu sânt putut constata nici o deosebire, nici sub raport politic, nici sub raport cultural sau social: ei merg pe aceleași drumuri.

„În timp ce la universitățile românești, declară același fost episcop, (și chiar la universitatea maghiară din Budapesta, adăogăm noi) între jidovi și creștini se observă o tensiune, — raporturile studenților maghiari (în Ardeal) cu studenții jidovi de limbă maghiară sânt dintre cele mai bune; trebuie să mai amintesc, că studenții români nu fac nici o deosebire între colegii lor jidovi sau maghiari, tratându-i cu aceeași măsură...”

Dacă în adevăr studenții maghiari creștini dela universitățile românești țin mai mult la legăturile de prietenie cu jidovimea, decât la o prietenie cu studenții români dela aceste universități și cu studenții maghiari creștini dela Budapesta, — n'ar strica să o spună în public ei înșiși, aprobând, sau tăgăduind, afirmațiile dlui profesor de azi, *Alexandru Makkay*.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Desființarea unei comunități de avere din Ardeal

Este vorba de așa zisa *Universitate Săsească și a instituției celor Șapte Juzi*, — o veche organizație care, în șirul lung al anilor, izbutise să adune și să administreze bunuri considerabile în favoarea privilegiaților sași, și în pagubă celorlalți locuitori, în deosebi români de pe «Pământul Crăiesc» (Fondus Regius).

Bunurile numitei comunități de avere se compun astăzi din: imobile în Sibiu și Mediaș, acțiuni și rente, câteva sute de jugăre pădure și teren cultivabil, — evaluate la cel puțin 70 milioane Lei valoare reală.

Din instituție politică, cum fusese pe vremuri, «Universitatea» fu transformată, prin legea ungară de la 1876, în instituție culturală, cu îndatorirea de-a administra averea în scopurile de cultură ale tuturor locuitorilor de pe «Pământul Crăiesc», fără deosebire de limbă și religie.

Sașii, în conformitate cu nedreapta lege electorală maghiară, având totdeauna mare majoritate de voturi în *adunarea generală*, — organul de conducere a «Universității», — distribuiau venitele instituției în următoarea proporție: 70 la sută pentru scop cultural și săseș, 14% pentru al maghiarilor, și **abea 16%** pentru scop cultural românesc, deși tocmai românii formau majoritatea locuitorilor de pe «Pământul Crăiesc».

Proporția aceasta, la distribuirea subvențiilor culturale, s'a continuat și după unirea Ardealului cu România Veche, — ear sașii, din greșala guvernelor românești ce s'au perindat dela 1918 și aproape până astăzi, s'au bucurat și se bucură de situația privilegiată de odinioară, spre folosul lor propriu și în dauna evidentă a românilor.

Astăzi s'ar părea că, în sfârșit greșala ar fi pe cale de reparare.

S'a întocmit adecă un «Proiect de lege pentru desființarea comunității de avere denumită «Universitatea Săsească, și a celor șapte Juzi», împărțirea patrimoniului ei și înființarea Așezământului cultural Mihai Viteazul», — stabiliment de utilitate publică, având personalitate juridică, cu sediul în Sibiu.

Conform Art. 3. din proiect, întreg patrimoniul actual, aflat în folosința Universității Săsești și a celor șapte Juzi, se împarte între așezământul «Mihai Viteazul» pomenit mai sus și între «Biserica Regnicolară C. A. din România».

Lichidarea numitelor instituții, devenite de multă vreme anacronisme, putea să fie bine venită, ca și procentajul de 75% și 25% din averea mobilă (bani și efecte), conform Art. 3, al. b) și e), dacă s'ar fi luat în considerare și biserica ortodoxă, aplicându-i-se și ei, în proporție cuvenită, aceleași drepturi ca și bisericii săsești.

Dar — durere — aceasta nu s'a făcut, căci biserica noastră a fost cu totul nesocotită în aranjamentul făcut.

Dar și altfel, repartizarea caselor din Sibiu și a terenului de agricultură (școala de agricultură din Mediaș cu teren arabil, vic și fundus instructiv) este cu desăvârșire nedreaptă pentru români și cu totul părtinitoare pentru sași.

Eată cum se prezintă această repartizare:

1. Așezământul cultural «Mihai Viteazul» ar fi să primească următoarele case din:

1. Str. Mitropoliei 14, lângă Poștă,
2. Str. Regina Maria, o locuște Dr. Fischer,
3. Str. Brukenthal 9, o locuște Dr. Fischer,

4. Strada Regina Maria 27, librăria Dück,

5. Strada Hartenek 52—54.

II. Biserica Evanghelică C. A. ar fi să primească casele:

1. Piața Regele Ferdinand 17, firma Breitenstein și farmacia Wermscher,

2. Piața Regele Ferdinand 16, firma Weindel,

3. Piața Regele Ferdinand 15, Oficiul «Universității săsești»,

4. Ambruster 1, Palatul cel nou al «Universității săsești»,

5. Ambruster 3, casa nouă cu arhiva «Universității săsești»,

6. Toate clădirile din Mediaș ale școlii de agricultură și circa 100 jugăre pământ al școlii de agricultură din Mediaș. —

Va să zică, în Piața Regele Ferdinand, sașilor li se atribuie trei clădiri, românilor nici una...

Prin această dispoziție s'a luat românilor pentru totdeauna posibilitatea de a ocupa vre-un loc, de a deschide vre-o prăvălie, în piața Sibiului, ocupată acum definitiv ca proprietate a sașilor. Problema creerii unei burghezii românești, mai ales în Ardeal, pentru care ridicase cuvânt dl Prim-Ministru Gh. Tătăreanu, într-o vorbire ținută mai anii trecuți la Cluj, a primit în Sibiu o lovitură mortală.

Felul de organizare și funcționare a așezământului cultural «Mihai Viteazul» nu corespunde scopului pentru care ia ființă noul așezământ.

Pur cultural era și scopul «Universității» (după legea din 1876); și tot «cultural» se numește și așezământul «Mihai Viteazul», — totuși proiectul prevede (în Art. 10 și 11) ridicarea «economică și sanitară» a locuitorilor, «dispensare» în comune, «medicamente, întreținere de spitale, sanatorii, colonii de vară»... Cu alte cuvinte, proiectul nu ține seamă de continuarea exactă a scopului de ajutorare culturală și de învățământ pentru care se organizează instituția.

În consiliul de administrație al așezământului cultural «Mihai Viteazul» vor intra (conform Art. 12) delegații desemnați de consiliile județene de pe teritoriul celor 7 județe: Sibiu, Târnava Mare, Brașov, Făgăraș, Hunedoara, Năsăud și Alba; — se știe însă, că b. o. din județul Hunedoara aparținuse «Pământului Crăiesc» (Fondus Regius) numai plasa Orăștie, din Alba numai plasa Sebeș, din Năsăud numai Bistrița, eventual Teaca; în județul Sibiu, plasa Ocna n'a făcut parte din Fondus Regius, ș. a.

Desemnarea numeroșilor delegați județeni (cari nici n'ar fi îndreptățiți) va putea să fie bun motiv de uneltiri politice și de altă natură...

Partea slabă, — și desigur cea mai slabă a proiectului, — consistă în faptul, că alcătuirii lui n'au găsit absolut nici o legătură între desamintita comunitate de avere și între Biserica ortodoxă română ardeleană, căreia sașii îi puneau la dispoziție cele 16% subvenții culturale. Prin urmare Biserica noastră, care în era ungară era singura beneficiară pentru românii ortodocși de pe «pământul crăiesc», prin noua lege a fost cu totul desconsiderată și drepturile ei desființate.

În ultimul moment, când proiectul de lege avea să fie prezentat Camerei, s'a făcut un amendament, care însă nu corectează nemaipomenita desconsiderare ce s'a făcut bisericii noastre.

Cum adecă: atunci când bisericii luterane săsești i se cedează cu drept de proprietate averi care se ridică la zeci de milioane, între români ortodocși cari au făcut aranjamentul cuprins în proiectul de lege nu s'a găsit nimeni care să se fi gândit la biserica ortodoxă și la drepturile ei?!

Cu grea vină față de biserica noastră șau încărcat sufletul ceice-au lucrat tot timpul în ascuns, la alcătuirea aranjamentului cuprins în proiectul votat. În viața lor întreagă cu nici o apă nu vor putea să-și spele acea vină...

Vom reveni.

* FOIȘOARA *

Mișcarea celor fără Dumnezeu și acțiunea ei în lume

La al VII-lea congres al sovietelor (1935) camaradul Jaroslavsky-Gubelman zicea: ¹ „Țara noastră rupe toate legăturile cu trecutul, adecă legăturile cu religia. Milioane de oameni au scutur acest jug. Noi încă nu ne putem opri la jumătate de drum. Trebuie să luptăm din toată energia pentru a ajunge la ruptura completă a tuturor lucrătorilor cu biserica și religia. Vom înlătura fără milă pe toți acei cari vor să se pună în drumul nostru”.

Nu demult camaradul Schneimann, ajutorul lui Jaroslavsky, dogmatiza: ² „Ateismul nostru e un ateism militant și prin aceasta un ateism care se distinge de ateismul burghez. El atacă toate fortărețele lumii vechi, precum și ideologia acesteia. Nu poate fi vorba de o coexistență pacifică cu clasa preoțească, ci de-o luptă implacabilă contra religiei pentru reeducarea muncitorilor cari ascultă încă de biserică. Acesta e scopul nostru”. Indată apoi Schneimann amintește consemnul zilei: „Și mai mult spirit militant, și mai multă intransigență antireligioasă”.

Cu toate aceste directive foarte deslușite organele ateismului descovit recunoșteau ele însele un real declin în activitatea U. A. M. „La Leningrad de ex. — cităm după Bezbojnic-ul din August 1935 — numeroși prozeliti au părăsit propa-

ganda antireligioasă; învățământul e neglijat, iar în propaganda printre mulțimi nu mai e aceluși elan ca la început, legătura cu organizațiile regionale este slăbită.

„În Ucraina se constată aceeași situație. În regiunile Saratovului, ale Leningradului, și în nord, lucrul merge prost. Același lucru aproape în întreaga Siberie și în regiunea de est”.

Care-i cauza acestui declin? Ni-o nrată tot Bezbojnic-ul din August 1935: „Multe organizații regionale se leagă cu celui de-al doilea plan cincinal este grandios, că inamicul de clasă e nimic și prin urmare trag concluzia că lupta de clasă e de prisos, de aici înainte. În câteva regiuni — în Caucaz și în nord de exemplu — s'a căutat chiar să se suprimă organizațiile ateiste sub pretextul că nimeni nu mai are religie. În alte părți este lăsată opera antireligioasă să se facă singură”.

Iată mărturii semnificative. Trebuie să tragem concluzia că ateismul scade în U. R. S. S.? Nu! Dacă e mai puțin gălăgioasă, nu e mai puțin tenace: ea face încă progrese. Conferința U. A. M. ținută la Moscova în vara anului 1935, după ce a constat considerabila scădere a numărului celulelor și-a membrilor organizației sale, constată deasemenea că ateismul se răspândește mai mult ca oricând printre popor la sate și la orașe.

Comitetul central al U. A. M. nu ia mai puțin măsuri pentru a împotrăsi activitatea operei sale: cadrele sânt curățite și întărite după raportul conferinței ateistilor. ³

³ Iată temele care au fost expuse înaintea consiliului regional al A. M. pe 1936 ținut la Leningrad: 1. Doctrina marxistă-leninistă despre

Consiliul central al U. A. M. merge chiar mai departe, pretinzând ca toate secțiunile uniunii să supravegheze pe lucrătorii frontului antireligios.

În toamna anului 1935 consiliul central al U. A. M. era însărcinat cu misiunea de-a aduce pe toți membrii U. A. M. pentru a le ține cursuri și a le mări astfel randamentul virtual. În orașele de reședință încă vor trebui create astfel de instituțiuni pentru instruirea lucrătorilor locali. Comitetele A. M. erau invitate să supravegheze mult mai de aproape pe prozeliti antireligioși. Toți atei de valoare cari pentru diferite cauze s'au retras în anii următori, trebuie să fie rechemați la lucru”.

Putem deci încheia cu un raport recent al biroului comisiei internaționale „Pro Deo”:

«E de ajuns a slăbi cât de puțin conducerea ateistilor pentru a constata îndată o slăbire considerabilă a întregii organizațiuni, al cărui caracter artificial se vede limpede. Departe de a-și fi înfipt rădăcini adânci în masa populației, antireligiunea se tempează îndată ce scade presiunea de sus». De altfel, «dorința șefilor comuniști de-a distruge complet religia, este mereu neclintită. Constatând moleșeala, zicem chiar eșecul parțial al organizațiilor lor antireligioase, acești șefi se pun îndată pe lucru, alinază trurigiunea, și lupta contra ei; 2. Starea actuală a organizațiilor religioase, și mișcarea antireligioasă în țările capitaliste; 3. Organizarea societății fără clase, educația socialistă și lupta contra religiei; 4. Organizarea socialistă a agriculturii și lupta contra religiei; 5. Subiecte științifice (antidarvinismul și teoria fasciștilor, cauzele eclipselor, știința și religia în conduita omului, cum putem creia noi feluri de plante, noi feluri de animale etc.); 6. Istoria ateismului; 7. Istoria capitalistei.

pele, caută resurse noi și fac apel la mijloace de acțiune oficială. Într'un cuvânt reiau ofensiva. ⁴

Manifestarea ateismului militant în afară de U. R. S. S. ca pseudo-pacifism ateu, în 1935

Odată cu amenințările unei noi conflagrații mondiale și deodată succesele „fasciste” care se consolidează în Europa, diriguitorii internaționali ai teiei substitue în propaganda lor antireligioasă puțin cât puțin o tactică nouă în locul celei vechi.

Scopul lor e mereu același: „desrădăcinarea religiei”. Dar afară de Mexic, unde acțiunea ateistă este după calupniile ateistilor moscoviți, propaganda I. L. C. P. afară de U. R. S. S. devine din ce în ce mai indirectă. Ea evită de-a lovi în sentimentul religios din sufletul oamenilor. Liderii comuniști par a fi înțeles că mijloacele brutale n'aduc nici un folos, dacă nu sânt exercitate sub egida unei dictaturi a proletariatului materialist și ateu. În afară de U. R. S. S. acțiunea comunistă se maschează din ce în ce mai mult sub masca unui pseudo-pacifism. Consemnul șefilor va fi: „luptăm contra războiului și fascismului”. Însă după observarea foarte justă

⁴ Kōmische Volkszeitung din 10 Februar 1936 reproduce bilanțul acțiunii de ateu, publicat cu ocaziunea celei de-a 10-a aniversare a mișcării de Pravda din Moscova la 8 Februar. După ziarul Comunist unicele ateiste numără numai în întreprinderile agricole, peste 50.000, cu aproximativ 5 milioane membri, plus 2 milioane „țineri militanți”. Mai mult de 30 muzee antireligioase au fost fondate; aproape 10 mii de conferințe, discursuri etc., au fost ținute anual; așa de exemplu numai în Ucraina în cursul anului 1935 s'au ținut 5775 conferințe antireligioase. Editura casei ateiste a publicat până la 80 de cărți noi „științifice” anual, în contra religiei, fără a număra toate jurnalele și broșurile.

¹ Cf. Antireligioznic Nr. 2, Martie—April 1935.

² Cf. Bezbojnic, August 1935.

Între raționalism și sentimentalism

Dintre intelectuali, cei cari au sarcina cea mai grea, sânt reprezentanții religiei. Domeniul de activitate al acestora este cel mai vast și cel mai adânc; realitățile cu care au ei de lucrat sânt cele mai inaccesibile, cele mai dificil de formulat și prezentat. De aceea foarte greu reușești să faci figură bună ca reprezentant al religiei. Trebuie să fii cu deosebire înzestrat, ca să nu cazi în banal și — în grămada de teorii și formule — să nimerești cu adevărat miezul, esența, valoarea.

Greutatea apare și mai covârșitoare în încercările de a da vederi de ansamblu despre viața și gândirea religioasă. Și nici un reprezentant al religiei, fie el preot ori dascăl, nu e scutit — în apostolia lui — de a prezenta, la anumite ocazii, sinteze asemănătoare.

Drumul potrivit în sistematizări de acest fel, drum care mi se pare a fi și cel ortodox, se ține la o egală distanță de două extreme: raționalismul și sentimentalismul.

Termenul raționalism se pretează la semnificări diverse. Dacă înțelegem prin el punerea în funcțiune a rațiunii, folosirea neîncetată a raționamentului nostru logic, a posibilităților noastre de analiză și a gândirii sintetice, atunci el nu este decât *spiritul științific* și în acest sens noi sântem raționaliști. Un astfel de raționalism nu numai că nu e respins de noi, dar avem chiar dreptul de a-l reclama pentru gândirea și cercetarea noastră religioasă. Căci, pentru a găsi pe Dumnezeu în realitatea incunjurătoare, trebuie să-l căutăm și inteligența ni-a fost dată pentru a-l căuta. Teologia deci nu înlătură, ci presupune cercetarea inteligenței.

De obicei, se înțelege însă prin raționalism tentativa de a trece

întreaga realitate pe sub furcile caudine ale logicii formale, pretenția de a judeca misterul și acțiunea de necuprins a lui Dumnezeu numai cu silogismele ei. A închide totul în limitele strâmte și subrede ale logicii formale, a forța în abstract ceea ce este palpabil și viu, iată ambiția raționalismului, în înțelesul lui cel mai curent.

Se înțelege dela sine că, în această formă, raționalismul este exagerat și înabușitor și mai ales în domeniul religiei nu se poate aplica. Logica formală nu poate să fie măsura existenței. Ea lucrează cu noțiuni și cu raporturi între noțiuni. Oricine știe însă că noțiunile nu sânt realitatea vie, ci numai imaginea abstractă a ei. Mai ales în sfera credinței și a religiei, pătrundem într-o lume cu mult mai profundă decât aceea pe care o atinge logica formală.

Viața nu e geometrie, nici logică formală și nici nu poate fi înțeleasă decât de acela care trăiește. Tot așa e și cu religia. Aceasta nu poate fi înțeleasă dinafara actului religios. Ca să înțelegi religia, trebuie să te situezi înăuntrul raportului viu dintre suflet și Dumnezeu, trebuie să participi personal la viața religioasă. De aceea, când vorbim despre religie, rătăcim totdeauna; când vorbim însă din religie, dinăuntrul ei, adică dintr-o realitate la care participăm și pe care o trăim, atunci sântem în orice caz mai aproape de adevăr. Un sistem creștin, în înțelesul de vedere de ansamblu a gândirii și vieții religioase, nu este prin urmare un *«Denken über die Religion»*, ci un *«Denken aus der Religion»*.

Căutând însă să ne ferim de raționalismul excesiv și rău înțeles, trebuie să băgăm de seamă să nu cădem în cealaltă extremă: senti-

mentalismul. Noi nu sântem protestanți, ucenici ai lui Schleiermacher care reducea religia la sentiment, ceva foarte subiectiv. Chiar și în protestantism, concepția sentimentală, în putere pe la începutul secolului prezent, este astăzi depășită. Teoria vestitului Harnack despre realitatea dogmelor nu mai are priza de odinioară. Sentimentul pur devine orb, dacă nu este sprijinit. Ii trebuie credinței vii o gândire, îi trebuie armătura unei doctrine, un îndreptar care să cuie impulsurile inimii și să le orienteze, ca să nu rătăcească. În orice caz, conștiința ortodoxă respinge acel *«undogmatisches Christentum»* și esența religiei o vede nu în intelectualism ca Hegel, nici în sentiment ca Schleiermacher, ci în rugăciune.

Intr'adevăr rugăciunea, pusă în centrul gândirii religioase, ne păstrează — pe tărâmul credinței — în adevăratul echilibru. Intelectualismul duce la un formalism abstract și gol, iar sentimentalismul la un subiectivism necontrolat, care a dat, în protestantismul liberal, psihologismul și antropologismul în religie și chiar ateismul, mai mult sau mai puțin mărturisit, cu aceea credință-sugestie, fără realitate și valoare obiectivă.

Se știe cât rău a produs concepția aceasta în teologie, dela Schleiermacher până în zorile secolului nostru. Când s'a observat eroarea, a început reacțiunea teologiei dialectice. Dar și aceasta păcătuiește. Accentuând exagerat valoarea obiectivă a religiei, combate până la nimicire omul și posibilitățile lui religioase. În teologia, al cărei părinte a fost Schleiermacher, totul e sentiment, iluzie, adică subiectivism; în teologia dialectică, totul e Dumnezeu și acțiunea lui. Concepția ortodoxă, punând în centru cum am spus rugăciunea, este mai ferită de rătăcirii, căci în rugăciunea creștină se arată limpede ce este religia, adică raport între

doi factori cu roluri determinate: Dumnezeu și omul.

În lumina acestor considerații, putem judeca mai bine viața religioasă din țara noastră. Numai în sânul bisericii se poate manifesta normal credința noastră. Acolo sânt criteriile și îndreptările dumnezeiești, care ne păzesc de rătăcire și ne mențin în adevăr. Asociațiile religioase, de orice fel, care nu se mențin în cadrele bisericii și nu sânt controlate de ea, alunecă pe panta sectarismului rațional, sau a misticismului bolnav, cu cunoscuta desfrânare de cugetare și viață.

Să veghem deci la porțile ortodoxiei, căci numai în sânul ei salăsluiește echilibrul și armonia.

Prof. Nicolae Grosu

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

a unui iscusit cercetător, „ei nu uită să adauge că deținătorii ideii religioase sânt și acei ai fascismului și ai războiului. Aceasta e ceea ce numesc ei a lupta într'adevăr contra formei religioase, precum și contra formei fasciste a ideologiei capitaliste, sau a prepara frontul unic anti-creștin și anti-fascist“. Această metodă e aplicată în special pentru a câștiga tinerimea creștină de partea ateismului bolșevic.

La 15 Iulie 1935 comitetul central al tinerimii internaționale-comuniste a decis „multiplicarea legăturilor frățești cu tineri muncitori creștini și cu organizațiile lor pentru o mai strânsă unitate a tinerimii în contra fascismului.“

De altfel trebuie să notăm că comunistii califică de „fascism“ orice ideologie care nu simpatizează cu ei. În mentalitatea lor „capitalismul“ este „fascism“, religia este „fascism“, organizațiile politice sânt „fascism“. Aceasta este ceea ce face să se desfășoare în lume un „front popular“ unic, comunist, „anticreștin și antifascist“. Ateștii din U. R. S. S. nu ascund de loc că ei sânt însărcinați cu acest imens front antireligios. Pentru realizarea lui au primit ordin de a desfășura cea mai mare activitate posibilă pentru a stabili o strânsă legătură cu liberii cugetători proletarieni și cu organizațiile burgheze și reformiste. Acest front unic este o realitate: el își înmulțește manifestațiunile sale în toate capitalele mari. Una dintre ele s'a ținut la Madrid în 1935, 20 Octombrie. După spusele organelor sovietice s'au adunat 400.000 de persoane. Azana vorbi 2 ore și jumătate, atacând guvernul

⁵ Informations Internationales, Februar 1935, citat după R. P. Archambault: Pericolul comunist în Canada, Montreal, Școala socială populară 1935, p. 57.

și, după expresia celor dela Moscova: „Coaliția reacționară clerico-fascistă“. Trist pacifism, căci acest pacifism nu este decât un pacifism revoluționar. Nu cere el desarmarea burgheziei și înarmarea proletariatului? Nu prepară el războiul civil, legitimând dinainte întregul război sovietic?

Epilog

Multe legături ale națiunilor capitaliste cu guvernul republicii sovietice și progresul comunismului în toate țările care-i tolerează propaganda, devin o redutabilă amenințare pentru viitor.

Pentru a fi fidel doctrinei lui Marx, proletariatul care a pus mână pe putere într-o țară, trebuie să aprindă incendiul revoluțiunii pretutindeni, sau cu alte cuvinte — după propriile afirmări ale lui Lenin — „Sarcina revoluțiunii victorioase, consistă în a face tot posibilul pentru desfășurarea, susținerea și trezirea revoluțiunii în celelalte“.

Stalin n'a renunțat la principiul leninist. Acum câțiva ani îl reproducea în termeni aproape identici într-o conferință ținută la universitatea din Moscova: „Revoluțiunea victorioasă într-o țară are sarcina esențială de-a desvolta și de-a susține revoluțiunea în celelalte. Nu trebuie să se considere ca o putere independentă, ci ca o ajutoare, ca un mijloc de-a accelera victoria în celelalte țări“.

Prin urmare la al VII-lea congres al internaționalei comuniste ținut la Moscova, în vara anului 1935 Stalin merita pe drept cuvânt de-a fi glorificat ca șeful revoluțiunii mondiale.

Că guvernul sovietic, partidul comunist rus și kominternul, aceste trei organizații cari alcătuiesc o singură unitate morală își afixează deschis planul sau îl

maschează cu grijă, ținta lor finală rămâne aceeași: triumful materialismului ateu în lumea întreagă, prin „răsturnarea violentă a întregii ordini sociale tradiționale.“

Desigur că această sarcină a lor s'ar părea himerică, dacă nu am ști cât de mult e ușurată prin strânsa legătură care unește comitetul executiv al internaționalei a III-a moscovite, cu multiplele ramificațiuni împrăștiate pe toate continentele: partide comuniste din alte țări, organizațiuni auxiliare ca: internaționala tinerimii, internaționala roșie feminină, internaționala roșie sportivă, grupările internaționale de combatanți roșii, VOCS-ul sau societatea pentru legături culturale cu străinătatea, internaționala liberilor cugetători proletari, ajutorul internațional roșu, internaționala sindicatului roșu etc. Aceste organizațiuni comuniste sânt azi reimpunerite prin alianța lor cu partidele internaționalei a II-a (front unic) și cu frontul popular. Este deci o întreagă lume ateistă mobilizată contra civilizațiunii creștine.

Dinaintea acestei redutabile amenințări pentru viitor, nu putem rămâne indiferenți. Legăturile de solidaritate chiar între națiunile cele mai îndepărtate sânt foarte slabe, astfel ca prin indiferența noastră ne facem complicii progresului antireligiunii. Cauza lui Dumnezeu este trădată în mod laș de prietini Lui tocmai când e atacată cu furie de dușmani.

Din fiecare confesiune au înțeles câțiva necesitatea de-a se uni pentru a lucra împreună și a face cunoscut răul, căutând să-i găsească și remediu. Din această necesitate s'au născut: The international Christian Crusade, fondată în Canada în 1928; The Christian protest, mișcare fon-

⁶ Programul internaționalei comuniste 1935.

dată în Londra în Decembrie 1929; Comisiunea internațională „Pro Deo“, fondată la Geneva în 1933; Revista Unitas, al cărei prim număr a apărut în Octombrie 1935; Les Lettres de Rome, publicate pentru prima dată în 1935.

Dar dacă măsurile acestea nu sânt însoțite de o renaștere creștină promovarea unei justiții mai drepte, de o caritate și o milă într'adevăr universală în ceea ce privește masele de lucrători, e de temut că vor fi înabușite de fluxul ascendent al comunismului ateu. Punându-le în față perspectivele iluzorii ale unui mesianism proletarian, bolșevicii exploatează la maximum suferința și nedreptatea, pentru a irita lupta de clasă și a turna în inimi ura care face să crească numărul celor fără Dumnezeu. Poate că chiar această ofensivă ne mai auzită contra creștinismului să fie aurora uniunii dogmatice între toți creștinii: forțându-i să se unească contra unui inamic comun, uniunea inimilor, va grăbi, fără îndoială, uniunea spiritelor.

Petru Brudea

AVIZ

Volumul al doilea din lucrarea: **Hristos în școală, de părintele D. Călugăr, a ieșit de sub tipar și se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea cateheților în învățământul primar.**

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini și costă Lei 220 exemplarul, la care se adaog Lei 25 porto poștal.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Condamnarea francmasoneriei

— Din aprecierile presei —

Di prof. *Nichifor Crainic*, valorosul scriitor și publicist, arată în ziarul *Universul* câtă dreptate are *Sf. Sinod* când, în comunicatul său condamnă francmasoneria.

„Un eveniment — scrie distinsul profesor — de însemnătate excepțională în lămurirea și orientarea spiritului românesc e osândirea francmasoneriei de către Biserica noastră ortodoxă. Actul acesta, care va rămânea în istorie ca o piatră de hotar, e menit să împrăstie ceața confuziei și să întoarcă pe drumul drept al credinței și al românismului pe mulți oameni cumsecade, cari se lăsau înșelați de ispita hrubelor clandestine. Dacă unii ca aceștia au crezut până ieri că francmasoneria e o nevinovată societate de binefacere, respectuoasă față de Biserica, față de patrie și de monarhie, Sfântul Sinod a demascat-o și a pus-o în adevărata lumină.

Comunicatul, prin care Sfântul Sinod o osândește în numele credinței ortodoxe, se întemeiază pe studiul aprofundat al acestor documente precum și pe observația celor ce se petrec la noi în țară. *Felul cum e redactat și motivat acest comunicat oficial constituie o capodoperă de claritate, de concisiune și de finută fermă.*

De unde o fi luat-o ?

În „*Neamul Românesc*” Nr. 55 din 12 Martie c. se face afirmația că Sfântul Sinod întrunit de curând în sesiune extraordinară «a trebuit să ia în dezbateră... propunerea... de înființare a unui partid clerical». Propunerea aceasta ar fi venit «dela unii dintre membrii Sinodului» și «e regretabil că presa nu le dă numele».

Ne pare rău că trebuie să facem constatarea că „*Neamul Românesc*” își nesocotește cea dintâi datorie pe care o are orice gazetă atunci când vrea să învinovățească pe cineva de un lucru: să se informeze bine dacă a spus sau a făcut, cel pe care îl ataci, lucrul de care vrei să-l faci vinovat.

De unde a scos „*Neamul Românesc*” legenda că în Sinod s'a propus și s'a dezbătut ideea înființării unui partid clerical? Poate că dintr'o fantazie proprie care-și are intențiunea ei vrednică de dezaprobat. Sau poate a fost victima unui 1 April în plină lună Martie. Căci în Sf. Sinod nu s'a propus și nu s'a discutat ideea înființării unui partid clerical. Dimpotrivă atât I. P. S. Sa Patriarhul, cât și I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului, au ținut să respingă în mod hotărât acest gând care s'ar putea ivi în sufletul cuiva atunci când se discută o chestiune ca aceea a atitudinii preotului față de politică.

I. P. S. Sa Patriarhul a respins această idee, în cuvântarea de deschidere a sesiunii Sf. Sinod, spunând că ea e de origine apuseană, nepotrivită cu duhul ortodoxiei și ar putea produce ca reacțiune «eventuale partide anticlericale și antibisericești, ceace ar fi în paguba atât a Bisericii, cât și a Statului» [vezi *Universul* din 11 Martie 1937].

Iar I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului — care și-a manifestat ideile anticlericale în atâtea rânduri — răspunzând în aceeași ședință a Sf. Sinod dlui ministru al Cultelor și Artelor în chestiunea al ordinea zilei, a găsit de bine să spună un cuvânt și în legătură cu ideea de „partid clerical” atinsă în cuvântarea I. P. S. Sa Patriarh. În acest cuvânt a luat o atitudine cum nu se poate mai hotărât împotriva acestei idei. „Eu sunt cel mai mare dușman al clericalismului și al unui partid clerical — a spus înaltul ierarh. Eu m'aș opune cel mai mult dacă ar încerca cineva să înființeze un astfel de partid. Și cred că la fel cugetă toți membrii Sf. Sinod. Căci noi n'avem de apărut nici un privilegiu, cum a avut de apărut biserica papistașă în Apus,

privilegiul pe cari le aduce din Evul mediu”.

Acestea și atâtea s'au spus în Sf. Sinod cu privire la „partidul clerical”.

Am vrea ca „*Neamul Românesc*” să-și arete vechea-i onestitate și, după ce va lua act de această informație exactă, să-și recunoască greșala.

Festival religios în Sibiu

Societatea ortodoxă națională a femeilor române și „F. O. R.” — secțiile Sibiu, — organizează Duminecă, 21 Martie 1937 ora 11 a. m. în sala mare dela Thalia un festival religios pentru a comemora «*Dumineca Ortodoxiei*». — Program: 1. T. Popovici: Impărate ceresc (pentru cor mixt); 2. Imperativele credinței noastre, conferință ținută de dl I. N. Lungulescu, procuror general la curtea de apel din Timișoara; 3. Premiera celor mai bune lucrări la religie ale elevelor dela școalele secundare din Sibiu; 4. I. Ghica Comănești: Veniți să ne bucurăm Domnului (pentru cor mixt).

Piesele corale vor fi executate de corul mixt al școlii normale „*Andrei Șaguna*” secția de fete și băieți, sub conducerea dlui profesor Timotei Popovici.

Intrarea liberă.

INFORMAȚIUNI

La congresele din Iulie, vara aceasta, convocate la *Oxford* și *Edinburg*, de organizația mondială a consiliului ecumenic de creștinism practic, dela Geneva, Biserica ortodoxă română va fi reprezentată de o delegație formată din: P. S. Irineu Mihalcescu, I. P. C. arhimandrit Iuliu Scriban, P. C. Pr. Cicerone Iordăchescu, dnii V. G. Ispir, Șerban Ionescu și Vintilă Popescu, profesori universitari. Delegația aceasta are să întocmească raportul planului de lucru, cu care merge la congrese, și să-l citească Sf. Sinod la 29 Martie 1937, când e prorogată Sf. Sinod.

Caterisirea se menține. Fostul preot *Iosif Trifa*, după caterisirea sa, a făcut cerere de iertare către Sf. Sinod. Odată cu această cerere, în audiență la I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, numitul fost preot a declarat totuși că „sufletește nu se poate decide să se întoarcă în sânul bisericii care l-a caterisit”. Următorii acestei mărturisiri, Sf. Sinod, în ședința sa din 11 l. c. a hotărât să mențină caterisirea lui *Iosif Trifa*, atrăgându-i atenția că dacă nu încetează scoaterea foii *Isus Biruitorul* și nu reintră sincer în legătura Bisericii, va fi și excomunicat.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 21 Martie 1937, va predica părintele *Aurel Nanu*; ear Joi 25 Martie (Bunavestire) părintele *Nicolae Pampu*.

Dela conferințele religioase. — I. P. C. Sa arhim. prof. *Iuliu Scriban*, în conferința sa bine cercetată de Duminecă, despre: „Mărturisitorii lui Dumnezeu în ziua de azi”, a arătat că deși lumea actuală este mai superficială, există totuși tendința pentru readucerea și rededeptarea ei la o viață în Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Vom reveni asupra excelentelor expuneri ale învățatului profesor.

Mare concert. Asociația corală, mult reputată, a institutorilor moravi din *Brno* (Cehoslovacia), va da Miercuri, în 24 Martie 1937, ora 9 seara, în sala Thalia, un mare concert cu bogat program de bucăți artistice alese, dirijate de profesorul *Ián Šoupal*. — Bilete se găsesc la Librăria „*Foia Poporului*” din strada Regina Maria 57. — Distinșii oaspeți sosesc în gara Sibiului Miercuri, la ora 6 d. a. Nu încapă îndoială, că publicul sibian îi va întâmpina cu toată dragostea ce o merită reprezentanții aliaților noștri.

Organizați Reuniuni de femei

Anunț de arendare

Se arendează:

1. Moșia de pe hotarul comunei Galda de jos, județul Alba, în suprafață de 126 jug. cad. și 1320 st. p., teren arător de prima calitate;

2. Moșia de pe hotarul comunei Drășov, județul Sibiu, în suprafață de 220 jugure cad., din cari 190 jugure arător și 30 jugure fână, tot de prima calitate.

Aceste moșii se arendează separat sau la oaltă pe 4 ani, începând cu 1 Ianuar 1938, însă noii arendași vor primi în folosință câte 50 de jugure din fiecare moșie la 1 Iulie a. c. pentru a putea face însămânțări cu grâu de toamnă.

Arenda se va plăti în 2 rate anuale legale, la 1 Mai și 1 Septembrie.

Se vor lua în considerare numai ofertele cu suficientă garanție materială.

Amatorii de-a arenda aceste moșii sânt invitați a înainta oferte închise, până la 15 April incl. pe adresa:

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Banca de industrie și comerț Societate anonimă din Sibiu

Aprobat de adunarea generală din 10 Martie 1937.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936.

Activ: Cassa a) Numerar efectiv Lei 3.255.856; b) Disponibil la C. E. C. 1.150.749; Disponibil la bănci în țară 2.963.113; Portofoliul de titluri: I. Titluri românești: a) Efecte publice (V. N. 81.500) 33.800; b) titluri cotate la bursă (V. N. 32.000) 30.400; c) titluri necotate la bursă (V. N. 671.190) 270.445; Portofoliul de scont: I. Plătibil în țară: a) cambii fără garanții 8.101.176; b) cambii garantate cu ipotecă 3.970.480; II. din portofoliul de mai sus, se află reescontat —; Debitori din țară: a) cambii fără garanții 6.625.336; b) cambii garantate cu ipotecă 3.336.970; Debitori în conversiune 7.198.660; Participațiuni în țară: la întreprinderi industriale 100.000; Imobile: a) Necesare comerțului propriu și pentru funcționari 1.060.000; b) alte imobile 1.040.000; Mobilier 1; Conturi transitorii 443.396; Total activ 39.580.382.

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare 550.000; Debitori în țară pentru scrisori de garanție 74.000; Efecte spre încasare 285.000; Ipoteci și garanții diverse 9.800.000; Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă) 403.220; Total 11.112.220.

Pasiv: Capital social 6.000.000; Rezerva statutară 3.000.000; Rezerva legală 32.000; Depuneri spre fructificare din țară: depuneri vechi pe termen 4.313.110; depuneri noi pe termen 25.187.290; Creditori din țară pe termen 35.678; Angajamente de reescont la B. N. R. —; Dividende neridicate 75.624; Conturi diverse 491.534; Conturi transitorii 115.021; Beneficiul net 330.125; Total Pasiv 39.580.382.

Conturi de ordine: Deponenți de cauțiuni statutare 550.000; Creditori în țară pentru garanții 74.000; Remitenți de efecte spre încasare 285.000; Deponenți de ipotecă și garanții diverse 9.800.000; Angajamente de reescont în conversiune 403.220; Total 11.112.220.

Contul de profit și pierdere. Debit: Cheltuieli de administrație: a) Salarii 962.606; b) Diverse 525.921; Impozite și taxe 131.060; Dobânzi plătite: a) la depuneri 821.222; la reescont 9.081; Decontarea pierderilor 100.000; Beneficiul net 330.125; Total debit 2.880.015.

Credit: Dobânzi încasate: a) Dela portofoliul de scont 1.018.128; b) Dela debitori 1.181.841; c) Dela debitori în conversiune 441.235; d) Dela bănci 40.921; Venitul portofoliului de titluri 32.917; Venitul imobilelor 164.973; Total credit 2.880.015.

Consiliul de administrație. Comitetul de cenzori.

(7) 1—1

Nr. 42—937 (13) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Dealul mare cu filia Grueț, protopopiatul Băița, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Întregirea salariului dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1158 st. p. arător, livezi, pășune.
3. 2 stânjini lemne din pădurea comunei.
4. Adău, fiecare familie câte 1 ferdelă de cucuruz.
5. Stola obișnuită în parohie.
6. Casă parohială nu este.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare și încuviințarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termenul legal oficiului protopopesc Băița.

Candidații, cu știrea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Băița, în înțelegere cu consiliul parohial.

Băița, la 3 Februar 1937.

Dumitru Secărea protopop.

„POPORUL”

instituit de credit și casă de schimb, societate pe acții. Săliște,

CONVOCARE [9] 1—1

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și casă de schimb „*Poporul*”, societate pe acții, se convoacă la

a XXIX-a adunare generală ordinară care se va ținea Sâmbătă în 10 Aprilie 1937 la ora 3 p. m. în sala școlii primare din loc cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe 1936, raportul Consiliului de Cenzori și descărcarea Consiliului de Administrație și Consiliului de Cenzori de gestiunea anului 1936.
4. Alegerea a 2 membri pe 5 ani în Consiliul de Administrație.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, cu vot decisiv, au să depună acțiunile, titlurile provizorii sau reversele, precum și eventualele documente de plenipotență, la casa institutului sau la următoarele institute încredințate de Consiliul de Administrație: „*Poporul*” filiala C. Turzii, Banca Vâlcea, R. Vâlcea, Banca „*Albina*” Sibiu, și Banca „*Oașia*” Sibiu, cu 48 ore înainte de deschiderea Adunării Generale (§ 17 din statute).

Pentru cazul, că numărul acționarilor nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 18 Aprilie 1937, în același loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 12 Martie 1937.

Consiliul de administrație

Bilanț la 31 Decembrie 1936.

ACTIV. Cassa: a) numerar efectiv Lei 447.635; b) Disponibil la Banca Națională a României Lei 1.242; total Lei 448.877; Disponibil la bănci: în țara Lei 91.787; Portofoliul de titluri: I. Titluri românești: Efecte publice v. n. Lei 5.000; Lei 4.400; Titluri necotate la bursă Lei 45.200; II. Titluri străne v. n. Lei 99.100 coroane, Lei 1; total 49.601; Portofoliul de scont plătibil în țară: Cambii fără garanție Lei 466.274; Efecte reescontate: Reescont la Banca Națională a Rom (cota redusă) Lei 81.329; Reescont la Creditul Industrial [redus] Lei 321.466; total Lei 1.302.795; Debitori: din țară: Debitori fără garanție Lei 30.828; Debitori cu garanție ipotecară Lei 149.080; Total Lei 179.908; Debitori beneficiind de Legea lichidării datorilor din 7 Aprilie 1934 [cota rămasă]: Lei 6.392.783; Pierderi rezultând din aplicarea Legii Lichidării datorilor Lei 300.118; Imobile: a) Imobile necesare exercitării comerțului de bancă Lei 746.401; b) Alte imobile Lei 46.417; Total Lei 792.818; Mobilier amortizat Lei 1; Conturi diverse Lei 97.812; Totalul activului Lei 10.122.774;

PASIV. Capital social Lei 5.000.000; Fond de rezervă Lei 210.436; Fond de amortizare pentru creanțe dubioase Lei 42.956; Fonduri de ajutorare: Fondul D. Bancii Lei 27.000; Depuneri spre fructificare: din țară [cota rămasă] Lei 2.604.444; Creditori: în țară a) la vedere Lei 445.418; b) pe termen [Fond de pensii] Lei 489.725; Total Lei 935.143; Angajamente de reescont; în țară: a) La Banca Națională a României [cota rămasă] Lei 981.329; b) Giruri la Creditul Industrial [redus] Lei 321.466; Total Lei 1.302.795; Totalul pasivului Lei 10.122.774.

Conturi de ordine:

DEBIT. Cauțiuni statutare Lei 275.000; Cambii de circulațiune și garanții reescontate Lei 2.827.682; Ipoteci, cesiuni, mărfuri și garanții diverse Lei 3.671.070; Total Lei 6.773.752.

CREDIT. Deponenți de cauțiuni statutare Lei 275.000; Deponenți de cambii de circulațiune și gar. reescontate Lei 2.827.682; Deponenți de ipotecă, cassiuni, mărfuri și garanții diverse Lei 3.671.070; Total Lei 6.773.752.

Profit și pierdere:

DEBIT. Interese depuneri spre fructificare Lei 27.522; Cheltuieli de administrație: Salarii Lei 84.600; Diverse Lei 33.655; Total Lei 118.255; Impozite și taxe Lei 11.189; Fond de amortizare: Pentru creanțe dubioase Lei 42.956; Total Lei 199.922.

CREDIT. Interese dela Depuneri proprii Lei 6.539; Dobânzi încasate: a) dela Portofoliul de Scont Lei 83.348; b) dela debitori Lei 93.994; Total Lei 177.342; Comisiuni încasate Lei 16.041; Total Lei 199.922.

Săliște, la 31 Decembrie 1936.

Pentru contabilitate: [ss] N. Hociotă contabil-autorizat.

Consiliul de administrație: [ss] Dr. M. Lupăș, președinte [ss] Dr. I. Cupu [ss] Dr. N. Petra [ss] N. N. Simian [ss] O. Borcea [ss] N. V. Dădărlat [ss] C. Țintea [ss] Dr. I. Herția [ss] Ilie Martin [ss] Ioan Manasiu [ss] O. Răuciu. — Verificat și găsit în conformitate cu codul comercial și legea bancară.

Săliște, la 12 Martie 1937.

Consiliul de cenzori: [ss] Elie Petruțiu, președinte [ss] A. Tâmpăniariu [ss] I. Dădărlat [ss] Dumitru Jitean.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

CONVOACARE

Se convoacă:

I. a 64-a adunare generală ordinară

a Institutului de credit fonciar din Sibiu, care se va ține în ziua de 12 April 1937, ora 16, în casa institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă și bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1936, raportul consiliului de administrație și al consiliului de cenzori;
2. Hotărârea asupra întrebuintării beneficiului net;
3. Stabilirea onorariului pentru consiliul de cenzori;
4. Alegerea de trei membri ai consiliului de administrație;
5. Alegerea consiliului de cenzori.

Imediat după terminarea ei

(8) 1—1

II. adunarea generală extraordinară

a institutului susnumit, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

Modificarea titlului și art. 1 și 9 ale statutelor. —

În adunările acestea vor exercita dreptul lor de vot acei acționari, cari sunt înscrși în registrul acțiunilor institutului. Fiecare acție reprezintă un vot. Cei ce vor se exercite dreptul la vot în adunările generale, trebuie să se legitimeze cu un bilet de legitimație, obținut la cerere dela institut. Biletul acesta trebuie cerut cel mai târziu cu 5 zile înainte de adunare, prezentându-se acțiunile.

Fără cerere nu se trimit bilete de legitimație acționarilor.

Sibiu, la 10 Martie 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936

ACTIV	Lei	PASIV	Lei
Cassa:			
a) numerar efectiv	3 964.105	Capital social	40.000.000
b) disponibil la B. N. R. și la C. E. C.	1.417.309	Fond de rezervă	910.296
c) cupoane scăzute	118.597	Fondul de amortiment	28.260.485
	5.500.011	Diferențe de curs nerealizate	611.891
Disponibil la bănci:		Cassa de pensii	533.994
a) în țară	2.001.557	Dobânzi nerealizate la creanțe în conversiune	3.252.372
b) în străinătate	85.862	Depuneri spre fructificare în țară:	
Potofoliu de titluri: Titluri românești:		a) la vedere, noi	13.115.750
a) efecte publice v. n.	6.741.600, v. r. 2.256.058	b) pe termen, noi	2.674.724
b) titluri cotate la bursă v. n.	1.340.500, v. r. 890.221	c) la purtător	2.575.470
c) titluri necotate la bursă v. n. 11.207.300, v. r. 6.749.535	9.895.814	d) depuneri vechi reduse conf. aranjamentului	37.687.388
Portofoliu de scont: Plătibil în țară:			56.053.332
a) cambii fără garanții	12.989.335	Creditori în țară:	
b) cambii garantate cu mărfuri și titluri	5.394.067	a) la vedere	589.930
c) cambii garantate cu ipoteci	8.914.031	b) pe termen	3.775.214
	27.297.433	c) în străinătate, pe termen	3.047.891
Debitori din țară:			7.413.035
a) debitorii fără garanții	8.479.559	Angajamente de reescont la B. N. R.	8.397.100
b) debitorii garantați cu efecte comerciale	10.858.014	Dividende neridicate	108.118
c) debitorii garantați cu mărfuri	97.890	Conturi diverse	838.935
d) debitorii garantați cu ipoteci	16.825.871	Conturi transitorii	80.431
	36.261.334	Beneficiul net	847.771
Debitorii beneficiind de l. l. d., cota rămasă	19.163.288		
Participațiuni în țară la întreprinderi industriale	13.444.801		
Imprumuturi pe termen lung	4.264.110		
Imobile	28.794.479		
Mobilier	1		
Conturi diverse	201.990		
Conturi transitorii	397.080		
	147.307.760		147.307.760

Conturi de ordine

Lei	Lei		
Cauțiuni statutare	1.862.400	Deponenți de cauțiuni statutare	1.862.400
Debitori pentru scrisoare de garanție dată de bancă în țară	4.806.680	Creditori pentru scrisoare de garanție date de bancă în țară	4.806.680
Cambii de circulațiune	126.471.090	Deponenți de cambii de circulațiune	126.471.090
Efecte spre încasare	1.175.917	Remitenți de efecte spre încasare	1.175.917
Ipoteci, cesiuni, mărfuri și garanții diverse	96.195.293	Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri și garanții diverse	96.195.293
Titluri în gaj	2.489.250	Deponenți de titluri în gaj	2.489.250
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	16.082.802	Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	16.082.802
Debitori de titluri împrumutate	2.990.299	Diverse titluri împrumutate	2.990.299
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	9.583.294	Angajamente de reescont în conversiune	9.583.294
	261.657.025		261.657.025